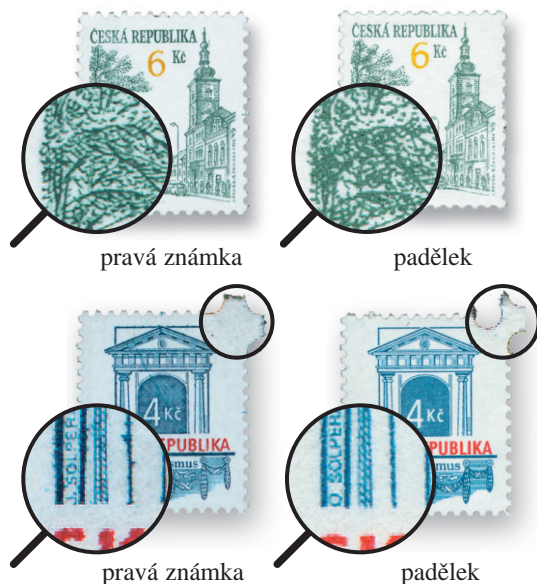

Ukázky padělků známek České republiky lišících se od pravých známek řadou detailů.

V tomto případě nešlo o dokonalé napodobení originálu, ale o jeho úpravu ve smyslu nacistické protibritské propagandy. Například na padělcích známek byl portrét britské královny Alžběty, manželky krále Jiřího VI., nahrazen karikovaným portrétem Stalina, místo písmene „D“ u nominální hodnoty byl srp a kladivo a na královské koruně byla místo kříže židovská hvězda. „Z druhé strany“ pocházel ve Velké Británii zhotovený padělek známky Generálního Gouvernementu (Německem obsazeného území Polska), na níž je místo portrétu Hitlera portrét guvernéra Franka. V obou světových válkách i během tzv. studené války se vyskytlo více podobných případů.

Padělatelům blízká je činnost **reparátorů**. Ti se specializují na opravy poškozených známek. Umějí opravit poškozený lep, vyspravit zoubek nebo opravit prosvítající (prodřené) místo v papíru známky. Často je výsledek jejich „práce“ možno považovat za částečný padělek, jehož cílem je ošidit kupujícího.

Boj proti padělkům je téměř nekonečný a prochází celou historií filatelie. Hlavními nositeli tohoto boje jsou filatelističtí **znalci (experti)**. Jsou to zkušení filatelisté s hlubokou specializovanou znalostí svého sběratelského oboru, tiskových technik a výroby známek, kteří s využitím různých pomůcek, srovnávacího materiálu, odborné literatury a také zkušenosti a „citu“ jsou schopni rozpoznat pravé známky a jejich padělky.

Zájemci o členství v komisi znalců Svazu českých filatelistů musí předem prokázat své odborné znalosti. Každý znalec má vymezenou oblast, pro kterou může ověřovat pravost známek (například všechny známky meziválečného Československa nebo jen některé emise). Znalce soustřeďuje také zkušebna Domu filatelie. Existují také soudní znalci pro různé obory, jmenovaní příslušným soudem, např. pro pravost nebo pro stanovení (odhad) ceny filatelistického materiálu, kteří zpracovávají znalecké posudky pro soudy i pro své klienty. Znalec zkoušenou známku opatří svou **znaleckou značkou** (razítkem). Její poloha odpovídá druhu a stavu zkoušené známky. Vzory umístění zkušebních značek a jejich význam bývají uvedeny v katalogích nebo na některých zoubkoměrech. Ke vzácným a drahým známkám (nebo k jinému filatelistickému materiálu) je zpracováván znalecem **certifikát** (atest) o pravosti.

Bohužel, ani zkušební značky nejsou „imunní“ proti padělání. Před nákupem drahé známky je proto dobré požádat některého důvěryhodného znalce o nový znalecký posudek.

známky s poškozeným lepem je dodatečným otiskem razítka (často bohužel pravého, odcizeného) vyrobena vzácnější razítkovaná známka nebo je běžná známka opatřena falešným (vzácným) přetiskem. Možností „zhodnocení“ částečným paděláním je, jak vidět, celá řada. Na rozdíl od padělků ke škodě pošty, které mohou být filatelisticky zajímavým a hodnotným materiálem (zejména skutečně poštovně použité), jsou padělky k škodě sběratelů prakticky bezcenné a hodí se jen jako srovnávací a dokumentační materiál.

U současných padělků českých známek můžeme pozorovat zajímavou situaci. Prakticky současně s výskytem padělků ke škodě pošty se objeví tyto padělky i na filatelistickém trhu. Protože padělky ke škodě pošty patří mezi vhodný filatelistický materiál, snaží se je někteří sběratelé koupit do svých sbírek. Je otázkou, jestli příjmy padělatelů z prodeje filatelistům nejsou v některých případech vyšší než příjmy z prodeje ke škodě pošty. Možná jde o nový druh padělků, u nichž je cílem vydělat jak na poště, tak – asi především – na sběratelích.

Zvláštní kategorií mezi padělky tvoří **propagandistické padělky**. Je známo, že za druhé světové války donutili nacisté vyrábět vězně v německých koncentračních táborech padělky britských známek.

Přední a zadní strana vzácné dopltní známky z roku 1922 s razítky znalců a údajem o ojediněle se vyskytujícím druhu řádkového zoubkování 11 1/2.

Garanční certifikát, v němž znalec zaručuje pravost ověřované známky.

Ilegální vydání

STEJNÉ, NE-LI VĚTŠÍ PROBLÉMY jako padělky působí filatelistům zejména v posledních letech tzv. **illegální vydání**. Označujeme jimi „známky“, které byly údajně vydány buď ve skutečnosti neexistujícími zeměmi, nebo, což je ještě horší, „známky“ existujících zemí, které byly uvedeny na trh bez oficiálního souhlasu orgánu oprávněného k vydávání známek. Zjednodušeně řečeno: někdo si vytiskne „známky“ s označením země, kde o nich ani nevědí, a začne je prodávat filatelistům. Ve většině případů mají tyto „známky“ náměty, o které mají filatelisté zájem a jejich autoři zřejmě spoléhají na to, že zájemce nebude moc studovat, odkud atraktivní přírůstky do sbírky vlastně jsou a jestli byly vydány oficiálně.

Aspoň trochu zkušenosti filatelisté už narazili na „známky“ se jmény ve skutečnosti neexistujících zemí. Mezi starší patří např. exoticky znějící názvy

Atlantis, Azad Hind, Dhofar, Free Territory of Freedom, Kigoma, Nagaland, Ocussi Ambeno, Maluku Selatan, Sealand a mnohé další. V posledním desetiletí vznikly např. „známky“ různých „republik“, oblastí a míst na území bývalého Sovětského svazu nebo bývalé Jugoslávie.

Na filatelistickém trhu je množství nelegálních „zámek“ skutečně existujících republik vzniklých po rozpadu Sovětského svazu, některých afrických zemí i z dalších oblastí. Obtížný boj proti nelegálním vydáním vede Světová poštovní unie ve spolupráci s mezinárodními filatelistickými organizacemi. Někdy, bohužel, připomíná příslovecný boj se sedmihlavým drakem nebo boj s větrnými mlýny.

„Známky“ neexistujících známkových zemí Lundy, Principality of Thomond, Davaar Island a Herm Island.

Známkové země

TENTO TERMÍN používají filatelisté pro označení území s poštovní správou, pro které jsou nebo byly vydávány poštovní známky. Známková země se zdaleka nemusí kryt s územím státu, které najdeme nakreslené v běžném atlase. Filatelistický atlas obsahuje mnohem větší počet známkových zemí, než jaký byl a je počet státních útvarů. Například na území bývalého Československa (nebo aspoň na některých jeho částech) platily postupně poštovní známky celé řady známkových zemí: Rakouska, Uherska, Maďarska, Československa, protektorátu Čechy a Morava, Slovenského státu, Německa, Polska, Zakarpatské Ukrajiny, České republiky a Slovenské republiky.

Známky OSN v různých měnách a služební známky Švýcarska pro Mezinárodní organizaci práce a pro OSN, před vydáváním vlastních známek.

Známková země

je území s poštovní správou, na kterém je, byla nebo měla být poštovní suverenity zajišťována i používáním vlastních poštovních známek.

V 19. století platilo například na území ještě nesjednoceného Německa množství známek víceméně nezávislých tzv. staroněmeckých států, podobně tomu bylo v Itálii. Také v Indii existovalo velké množství států a státčků, které vydávaly vlastní známky.

Známky jedné známkové země mohly platit i v jiných zemích, ať už v obdobích státoprávních změn (jako známky předběžné nebo souběžné) nebo se používaly na poštách, které některé státy provozovaly v zahraničí (například v Číně, v bývalé Osmanské říši apod.).

Podmínkou existence známkové země není existence vlastního státního území. Poštovní známky vydává také Organizace spojených národů pro své úřadovny v New Yorku (nominále v amerických dolarech a centech), v Ženevě (nominále ve švýcarských francích) a ve Vídni (nominále v ra-